

กรอบการพัฒนากาเกษตรเชิงพื้นที่ ตำบลสารจิตร ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๑.๒ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนากาเกษตรระดับตำบล ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

ระบบการส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบัน จะสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาการผลิต การตลาดตลอดจนการพัฒนาตนเองของเกษตรกร ให้สอดคล้องกับสภาพทางชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง แผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ จึงให้เกษตรกรเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาของตนเอง ในการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ในการจัดเก็บข้อมูล จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาฉบับนี้คงเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร พร้อมทั้งเป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ใช้ปฏิบัติงานได้

นางสาวนันทนา มะโนปา

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตร

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	-
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๔
๓.๑ ฤดูกาล	๔
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๕
๔. เส้นทางคมนาคม	๕
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๕
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๕
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๖
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๖
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๖
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๗

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๘
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๙

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๙
๑.๑ เกษตรกร	๙
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๕
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๑๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๗
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๑๗
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๑๘
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๑๙
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๑๙
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๒๐
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๒
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๒๒
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๓
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๔
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๕
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๖
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๖
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๗
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๗
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๗
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๘
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๙
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๙
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๙
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๐
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๐
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๐
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๐
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๑
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๑
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๒
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๒
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๑๒
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๓
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๑๓
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๑๓
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๑๔
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก.....	๑๕
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิต.....	๑๖
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูก.....ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๑๖
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๑๘
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๐
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๐
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า อำเภอ.....	๒๐
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๒๒
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๔

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อตำบล	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบล	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันตำบล	-
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบล	๔
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบล	๘
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๑๕
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๑๖
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๑๗
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๑๗
๑๐	แสดงวิธีการตลาดตำบล	๑๗

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตำบลสารจิตร
- แบ่งพื้นที่เป็น ๑๔ หมู่บ้าน

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้นำชุมชน
๑	โบราณหลวง	นางกนกพร วงศ์วิเศษ
๒	คุก	นางระวีล ประทุม
๓	สารจิตร	นายเอกลักษณ์ ปันศักดิ์
๔	สารจิตร	นายเจริญ เหมันต์
๕	แสนตอ	นายธชัย หวลถึง
๖	โป่ง	นายมล สร้อยบวบ
๗	ใหม่ไทยพัฒนา	นายมั่ง คำมา
๘	สามหลุม	นางสาวกนกวรรณ อ่อนดี
๙	คุกเหนือ	นายธนฤต ท้าวบุญยืน
๑๐	สารจิตรเหนือ	นายสมนึก ปันศักดิ์
๑๑	ไร่บัวงาม	นางปวีศา อบเชย
๑๒	คุกพัฒนา	นายประจักษ์ มั่งตา
๑๓	ริมคลองเจริญ	นายกิตติชัย ถ่ายถอน
๑๔	คุกใต้	นางสายรุ้ง มิ่งมิตร

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
สารจิตร	๔๖,๕๗๖	✓	-	๑๔	๙,๔๗๖

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พ.ศ. ๒๕๖๙

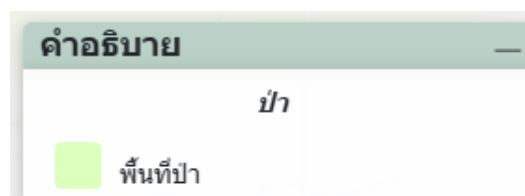
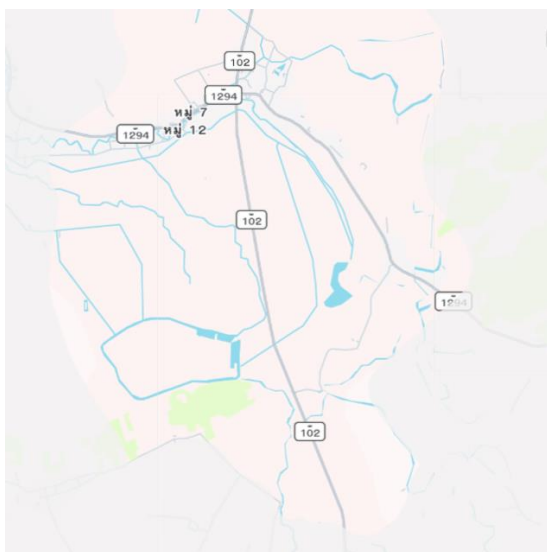
๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลสารจิตร

มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มลาดชัน จากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก ตามกระแสน้ำหลักของตำบล คือ ลำคลองแม่ท่าแพ ซึ่งต้นน้ำอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลสารจิตร

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลสารจิตร
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๒ - ๒๕๖๕))

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
สารจิตร	๔๖,๕๗๖	๖๓๖.๕๖	๑.๓๗

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๕๖๑	สูงสุด	๓๒.๑	๓๑.๔	๓๕.๔	๓๗.๐	๓๓.๘	๓๔.๑	๓๓.๖	๓๒.๙	๓๓.๔	๓๒.๙	๓๑.๑	๒๙.๕
	ต่ำสุด	๑๘.๙	๒๐.๗	๒๒.๙	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๔	๒๔.๙	๒๔.๖	๒๔.๗	๒๔.๔	๒๑.๙	๑๗.๗
๒๕๖๒	สูงสุด	๓๐.๓	๓๔.๒	๓๕.๑	๓๗.๔	๓๕.๓	๓๓.๓	๓๒.๙	๓๓.๕	๓๓.๘	๓๓.๔	๓๒.๑	๓๑.๕
	ต่ำสุด	๑๖.๕	๒๑.๖	๒๒.๘	๒๕.๙	๒๕.๕	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๕.๐	๒๔.๙	๒๕.๔	๒๑.๔	๑๙.๗
๒๕๖๓	สูงสุด	๓๑.๖	๓๔.๗	๓๖.๘	๔๐.๒	๓๘.๙	๓๖.๘	๓๔.๕	๓๒.๗	๓๓.๑	๓๑.๕	๓๑.๘	๓๐.๖
	ต่ำสุด	๒๑.๖	๒๑.๙	๒๓.๓	๒๖.๐	๒๖.๘	๒๖.๒	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๒	๒๔.๖	๒๒.๔	๒๐.๘

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน ฝนตกในปี ๒๕๔๑ - ๒๕๕๓ (หน่วย : มิลลิเมตร)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๔๑	๑๖.๐	๐.๕	๔.๕	๕.๖	๑๕๑.๗	๙๖.๖	๑๕๘.๗	๓๐๑.๔	๑๓๘.๙	๖๖.๓	๕๙.๒	๐.๐	๙๙๙.๔
๒๕๔๒	๐.๐	๖๖.๕	๐.๐	๑๓๗.๑	๓๓๓.๘	๘๗.๙	๘๓.๘	๑๕๐.๐	๒๐๔.๔	๒๘๖.๙	๑๕.๗	๙.๗	๑,๓๗๕.๘
๒๕๔๓	๒๖.๑	๐.๐	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๑๖๘.๘	๒๐๐.๖	๘๗.๖	๒๒๐.๙	๒๖๑.๒	๑๐๘.๙	๘.๔	๐.๐	๑,๓๕๐.๒
๒๕๔๔	๑๕.๕	๐.๐	๒๑.๖	๑๐๒.๙	๓๖๑.๐	๖๓.๐	๙๔.๙	๑๒๗.๑	๒๕๔.๓	๒๓๖.๓	๑๖.๕	๐.๐	๑,๒๙๓.๑
๒๕๔๕	๑๑.๔	๓.๗	๔๒.๐	๒๕.๓	๑๘๗.๙	๔๘.๒	๘๖.๒	๒๐๑.๕	๓๑๕.๐	๑๐๓.๒	๖๘.๓	๑.๓	๑,๐๙๔.๐
๒๕๔๖	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๒๒.๒	๓๘.๓	๒๐๕.๕	๒๗๓.๖	๑๖๔.๖	๒๓๐.๒	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒
๒๕๔๗	๘.๕	๐.๐	๑๖.๘	๑๒๑.๒	๓๑๓.๑	๓๕๕.๒	๑๔๐.๕	๔๗.๒	๒๘๐.๕	๒๗.๒	๕.๙	๐.๐	๑,๓๑๖.๑
๒๕๔๘	๐.๐	๑.๔	๖.๙	๑๓๖.๕	๕๖.๕	๒๕๗.๑	๑๓๕.๗	๑๑๓.๕	๔๔๒.๕	๕๗.๑	๑๔.๙	๘.๑	๑,๒๓๐.๒
๒๕๔๙	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๑๒๗.๑	๔๙๖.๕	๑๖๓.๒	๙๓.๔	๒.๑	๓๒๖.๖	๑๖๑.๑	๒.๗	๐.๐	๑,๓๗๒.๗
๒๕๕๐	๑๗.๓	๓.๙	๑.๙	๑๐๖.๙	๒๘๖.๙	๑๘๑.๒	๑๑๗.๗	๓๓๘.๕	๒๙๑.๐	๙๖.๑	๑๔.๑	๐.๐	๑,๔๕๕.๕
๒๕๕๑	๑๓.๑	๓๒.๑	๖.๘	๙๖.๔	๑๓๘.๓	๑๕๓.๖	๑๓๙.๘	๑๓๗.๗	๓๗๐.๓	๔๔.๕	๓๙๐.๕	๒๘.๕	๑,๕๑๐.๐
๒๕๕๒	๐.๒	๐.๐	๑๖.๑	๔๐.๒	๑๕๙.๑	๒๑๔.๗	๒๑๒.๕	๘๖.๓	๑๙๒.๗	๒๕๓.๔	๐.๘	๐.๐	๑,๑๗๖.๐
๒๕๕๓	๑๘.๘	๐.๐	๐.๐	๔๓.๐	๘๔.๗	๑๑๗.๕	๙๙.๖	๒๐๖.๓	๒๒๒.๔	๑๖๐.๑	๐.๐	๓๔.๗	๑,๐๐๙.๙
สูงสุด	๒๖.๑	๖๖.๕	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๔๙๖.๕	๓๕๕.๒	๒๗๓.๖	๓๓๘.๕	๔๔๒.๕	๒๘๖.๙	๓๙๐.๕	๓๔.๗	๑,๕๑๐.๐
ต่ำสุด	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๖	๓๘.๓	๔๘.๒	๘๓.๘	๒.๑	๑๓๘.๙	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

มีทางหลวงแผ่นดินสายหลัก ๓ สาย ผ่านพื้นที่ตำบลสารจิตรติดต่อกันระหว่างอำเภอและ

จังหวัด ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๑๓ มาจากอำเภอเมืองสุโขทัยผ่านเขตตำบลบ้านกล้วย ตำบลวังทองแดง อำเภอเมืองสุโขทัย ผ่านตำบลเมืองบางซัง ตำบลป่ากุมเกาะ อำเภอสวรรคโลก และเข้าสู่เขตพื้นที่ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐๕ มาจากอำเภอศรีสัชนาลัย ผ่านตำบลหนองอ้อ เข้าสู่เขตพื้นที่ตำบลสารจิตร

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๔๙ มาจากจังหวัดสุโขทัย ผ่านอำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย เข้าสู่ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย ตามลำดับ

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

ตำบลสารจิตร เป็นพื้นที่ ที่ราบลุ่ม ที่น้ำไหลผ่านเป็นหลัก โดยพื้นที่เกษตรกรรมปลูกข้าวและพืชอื่น ๆ ต้องพึ่งพาน้ำธรรมชาติเป็นสำคัญสำหรับการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภคของชุมชน โดยมีร่องน้ำและระบบน้ำฝายดินไหลผ่านพื้นที่ เช่น ลำคลองที่เชื่อมต่อกับระบบแม่น้ำในลุ่มน้ำยม-ยมใหญ่ของจังหวัดสุโขทัยรวมถึงแหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่น ๆ ในพื้นที่ โดยลักษณะภูมิประเทศที่ราบง่ายต่อการกระจายน้ำไปทั่วพื้นที่การเกษตร โดยมีคลองแม่ท่าแพเป็นลำน้ำหลัก และมีหนองน้ำและคลองธรรมชาติ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูละบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
-	-	-	-	-	-

ที่มา :, พ.ศ.....

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา :, พ.ศ.....

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
	สารจิตร	๑๐๐	๑๐๐	๕๐	๕๐	๑๕๐	๑๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

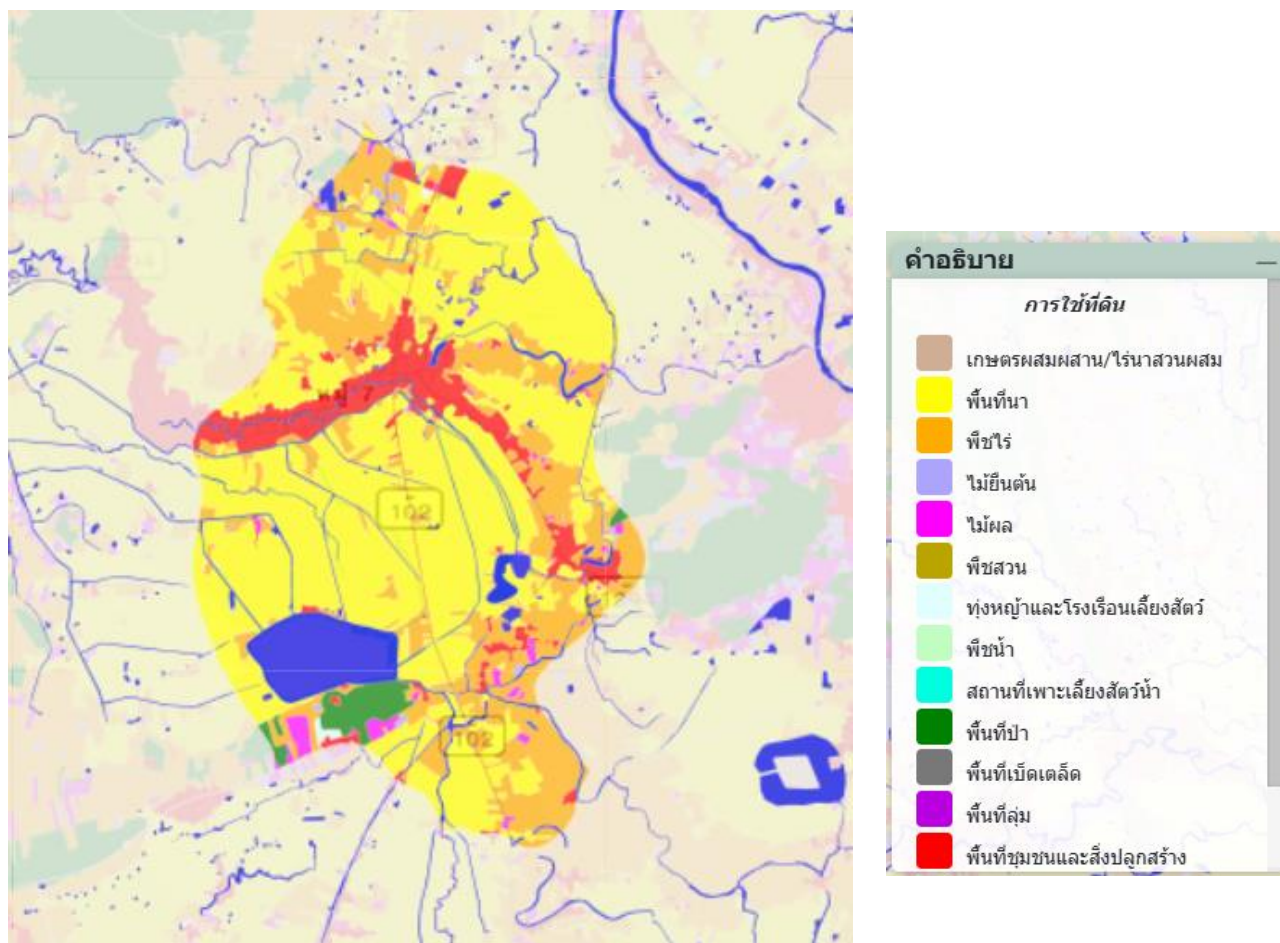
ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
	สารจิตร	๑๑๓	-	๑๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๖๓๖.๕๖	๑.๘๗
พืชไร่	๘,๐๒๐.๔๒	๒๓.๖๒
ไม้ยืนต้น	๑๒๐.๒๓	๐.๓๕
ไม้ผล	๔๔๙.๘๔	๑.๓๒
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๑๘,๙๔๕.๑๘	๕๕.๘
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๖๒.๑๓	๐.๑๘
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๒,๗๙๓.๐๘	๘.๒๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๙๒๕.๓๑	๘.๖๒
พื้นที่เปิดเตล็ด	-	-

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลสารจิตร
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕.)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรตำบลสารจิตร ประชากรมีอาชีพหลักคือทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๒๗,๓๗๕.๒๓ ไร่ (ร้อยละ ๕๙ ของพื้นที่สารจิตร) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๘๐

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าว (ไร่)	อ้อย โรงงาน (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	 (ไร่)	 (ไร่)	พืชอื่นๆ (ไร่)	รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
สารจิตร	๒๙,๙๗๓	๒๒,๗๗๓.๘๐	๔๖๐๐	๒๖๐๐	-	-	-	-	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด									

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ.....-.....,พ.ศ.....-.....

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์-.....แห่ง คือ-.....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....-.....จำนวน คือ

ชื่อฟาร์ม.....-.....ที่ตั้ง.....-.....

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
-	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด							

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอ.....-....., พ.ศ.....-.....

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

-ไม่มี-

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครุฑเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือน ทั้งหมด	ครุฑเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	สารจิตร	๙,๔๗๖	๑,๘๑๑	๔,๕๗๘	๔,๘๙๘	๙,๔๗๖

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอศรีสัชชนาลัย,พ.ศ.๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	475.00	26.23
56 – 65 ปี	624.00	34.46
46 – 55 ปี	494.00	27.28
36 – 45 ปี	165.00	9.11
26 – 35 ปี	48.00	2.65
18 – 25 ปี	5.00	0.28
รวม	1,811	100

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๗๖๒	๙๗.๒๙
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๙	๒.๗๑
รวม	๑,๘๑๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๒๖๑	๔๘.๘๘
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๘๐๙	๓๑.๓๖
เช่า	๕๑๐	๑๙.๗๗
รวม	๑,๗๘๐	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๑๒๗	๑๑๗	๐	๑๔๖	๑,๒๖๑

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

.....-

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

.....-

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

๑) ศาสนา ประชาชนนับถือศาสนาพุทธประมาณ ๑๐๐%

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

๑. ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประมาณเดือนมกราคม

๒. ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประมาณเดือนพฤษภาคม

๓. ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณเดือนเมษายน

๔. ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน

๕. ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคม - ตุลาคม

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
สารจิตร	-	-	๑	๒๑	-	-	๖	๑๐๘	-	-	-	-
รวม	-	-	๑	๒๑	-	-	๖	๑๐๘	-	-	-	-

ที่มา : . สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	-
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	-
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	-

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ.....,พ.ศ.....

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนสามัคคีฟาร์ม	๔	สารจิตร	๙
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนสารจิตรฟาร์มโคทองคำ	๔	สารจิตร	๙
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนสารจิตรรวมใจ	๖	สารจิตร	๗
วิสาหกิจชุมชนสังฆธรรมชีวิตบ้านคุกพัฒนา	๑๒	สารจิตร	๔๗
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวบ้านคุกพัฒนา	๑๒	สารจิตร	๒๗
วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าทอ	๑๓	สารจิตร	๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ,พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
แม่บ้านเกษตรกรตำบลสารจิตร	๒	สารจิตร	๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
-	-	-	-
-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....-.....,พ.ศ.....-.....

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
สารจิตร์	-	๑	-	๑	-	-	-	-	-
รวม	-	๑	-	๑	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
สารจิตร์	-	-	-	-	-	๑๔	-	-	-
รวม						๑๔			

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลสารจิตร์มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
สารจิตร์	๒	วัฒนธรรม การทำวาว และจักสาน
รวม	๒	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลสารจิตร์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	สารจิตร์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	สารจิตร์	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโบราณหลวง	ข้าว	๓๗	๔๙๖.๒๕
๒	สารจิตร์	แปลงใหญ่ไร่อ้อย หมู่ ๔ ตำบลสารจิตร์	อ้อยโรงงาน	๓๒	๕๘๔
๓	สารจิตร์	แปลงใหญ่ไร่อ้อยโรงงานชาวไร่ทิพย์สุโขทัย	อ้อยโรงงาน	๓๔	๙๗๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[] น้ำฝน [✓]ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

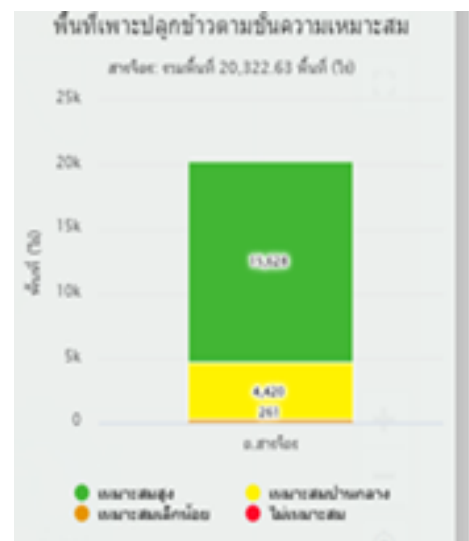
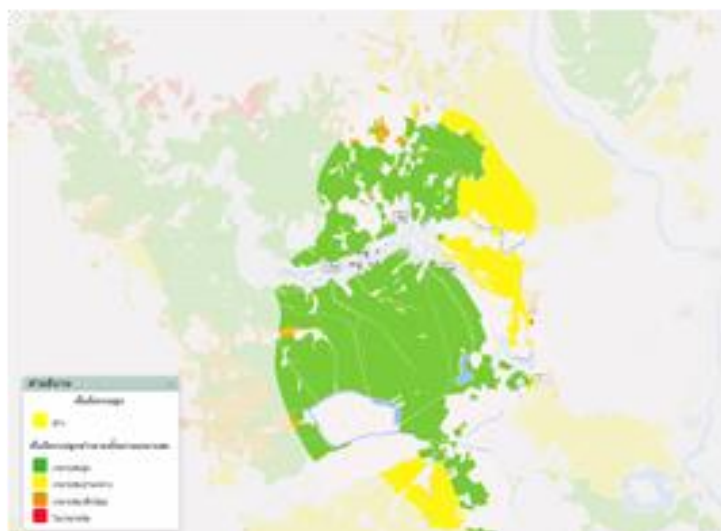
๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตำบลสารจิตร	๑๕,๖๒๘.๑๐	๔๔๑๙.๘๗	๒๖๑.๑๑	๑๓,๕๕๕	๒๐,๓๒๒.๖๓

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

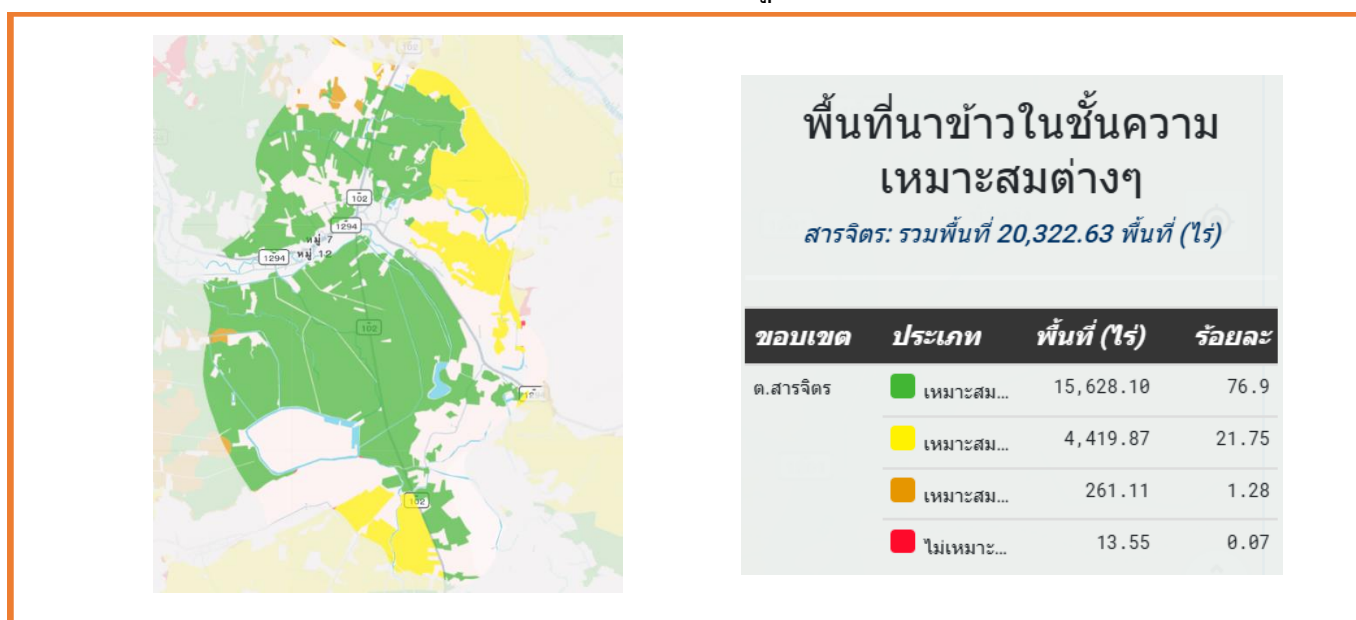
๒) พื้นที่ปลูก ๒๒,๗๗๓.๘๐ ไร่

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สารจิตร	๑,๖๑๗	๒๒,๗๗๓.๘๐	๒๒,๗๗๓	๑๔๘๐๒.๔๕	๐.๖๕
รวม	๑,๖๑๗	๒๒,๗๗๓.๘๐	๒๒,๗๗๓	๑๔๘๐๒.๔๕	๐.๖๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

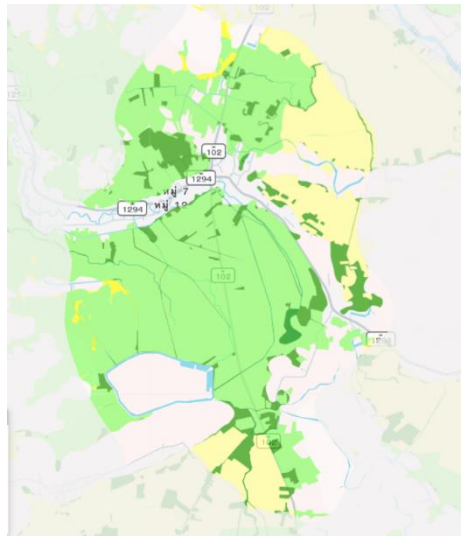
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตำบลสารจิตร	๑๕,๖๒๘.๑๐	๔,๔๑๙.๘๗	๒๖๑.๑๑	๑๓.๕๕	๒๐,๓๒๒.๖๓

ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลสารจิตร

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

- ๑) การใช้พันธุ์ดีเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้พันธุ์ข้าวรับรองจากกรมการข้าว
- ๒) การเตรียมดินรถไถเดินตามหรือรถไถขนาดกลางในการไถตะ ไถแปร และคราดปรับระดับหน้าดิน
- ๓) การปลูกกรดำนานาในบางแปลงที่มีขนาดใหญ่
- ๔) ระบบการให้น้ำารสูบน้ำด้วยเครื่องสูบน้ำไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์ดีเซล
- ๕) การดูแลรักษา บางรายเริ่มนำแนวทางเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์มาปรับใช้
- ๖) การใส่ปุ๋ย นิยมใช้ทั้งปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน และปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน

และใช้โดรนในการหว่านปุ๋ย

- ๗) การเก็บเกี่ยว ใช้รถเกี่ยวข้าวในการเก็บเกี่ยว เพิ่มประสิทธิภาพและประหยัดเวลา
- ๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการตากลดความชื้นก่อนเก็บรักษาหรือจำหน่าย
- ๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมีการสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลสารจิตร. มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี					←		△				▽	→
ข้าวนาปรัง	←		△	→							△	→

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิต ปี ๒๕๖๘

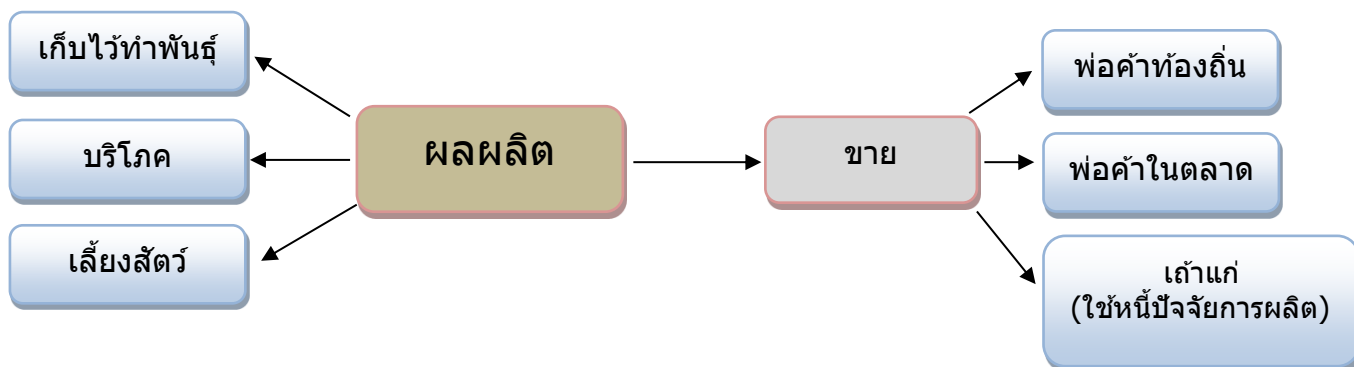
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ชนิดพืช				
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ถั่วเขียวผิวดำ (แฉ่ง)	ถั่วเขียวผิวนั้น (ฝน)	ถั่วเหลือง (แฉ่ง)
๑. ค่าพันธุ์	๓๖๐	๓๖๐	๓๒๐	๒๐๐	๒๗๐
๒. ค่าเตรียมดิน					
-ครั้งที่ ๑	๒๕๐	๒๕๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
-ครั้งที่ ๒	๒๕๐	๒๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๕๐
-ครั้งที่ ๓	๒๕๐	-			๒๐
๓. ค่าจ้างปลูก		-	-	-	-
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	-		-	-	-
๑๖-๒๐-๐	๒๒๕	๔๖๒	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๔๖-๐-๐	๗๕	๑๕๖			
-ปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด	๕๐	๑๕๘	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๕. ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	๑๒๙	๑๑๑	๔๐	๔๐	๔๐
๖. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช					
๗. ค่าจ้างพ่นสารเคมี	-		๕๐	-	-
๘. ค่าเก็บเกี่ยว	-	-			
-แรงงานคน					
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ชนิดพืช				
	ข้าวนาปี	ข้าวนา ปรัง	ถั่วเขียวผิวดำ (แฉ่ง)	ถั่วเขียวผิวนั้น (ฝน)	ถั่วเหลือง (แฉ่ง)
-รถนวดเกี่ยว	๔๐๐	๔๕๐	-	๔๕๐	๔๕๐
๙. ค่ารวบรวมผลผลิตและ ขนส่ง	๑๐๐	๑๐๐	๒๐	๒๐	๒๐
๑๐. อื่น ๆ	-	-	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
-ค่าฮอร์โมน	-	-	-	-	-
-ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
-ค่าเช่าที่ดิน	-	-	๑๕๐	-	-
-ค่าเครื่องนวด					
รวมค่าใช้จ่าย ผลผลิต (กก./ไร่)	๒,๑๐๒	๒,๒๕๒	๑,๖๕๐	๑,๗๑๘	๑,๘๕๐
ราคา(บาท/กก.)	๗๕๐	๗๐๐	๑๙๐	๑๘๐	๒๐๐
รายได้/ไร่ (บาท)	๕.๘๐	๑๐.๘๐	๒๐	๑๘	๑๒
รายได้/ไร่ (บาท)	๔,๓๕๐	๗,๕๖๐	๓,๘๐๐	๓,๒๔๐	๒,๔๐๐
รายได้สุทธิ /ไร่ (บาท)	๒,๒๔๘	๕,๓๐๘	๒,๑๕๐	๑๕๒๒	๕๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

Flow chart แสดงเส้นทางวิธีตลาดของตำบลสารจิตร

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดตำบลสารจิตร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๑ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๑๒ ตำบลสารจิตร จำนวน ๑ แห่ง

มีโรงงาน..... รวม แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ตำบล จำนวน ...-..... แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน.๑,๖๑๗ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๒ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑	สารจิตร	ข้าว	การบริหารจัดการแปลงข้าว
๒	๑๒	สารจิตร	ข้าว	การบริหารจัดการแปลงข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร -

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลสารจิตร
แปลงใหญ่	๓	๑.แปลงใหญ่ข้าวบ้านโบราณหลวง ๒.แปลงใหญ่ไร่อ้อย หมู่ ๔ ตำบลสารจิตร ๓.แปลงใหญ่อ้อยโรงงานชาวไร่ทิพย์สุโขทัย
วิสาหกิจชุมชน	๖	๑.วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนสามัคคีฟาร์ม ๒.วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนสารจิตรฟาร์มโคทองคำ ๓.วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนสารจิตรรวมใจ ๔.วิสาหกิจชุมชนสัจธรรมชีวิตบ้านคุกพัฒนา ๕.วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวบ้านคุกพัฒนา ๖.วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าทอ
กลุ่มแม่บ้าน	๑	กลุ่มแม่บ้านตำบลสารจิตร

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าว ตำบลสารจิตร

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	ทำทำนาเป็นอาชีพหลัก ใช้พันธุ์ข้าวหอม/ข้าวเจ้า ผลิตเป็นข้าวเปลือก ขาย หลังเก็บเกี่ยวทันที	มีโรงสีในอำเภอรับซื้อ ข้าวถูกรวบรวมและสี แปรสภาพก่อนกระจายสู่ตลาดค้าส่ง	จำหน่ายผ่านตลาดค้าส่ง ร้านค้า และผู้บริโภคทั่วไป ส่วนใหญ่ไม่ระบุแหล่งผลิตชัดเจน
	ปัญหา Pain point	ราคาผันผวน ต้นทุนสูง ขาดอำนาจต่อรอง	คุณภาพข้าวไม่สม่ำเสมอ ความชื้นสูงช่วงฤดูฝน	ผู้บริโภคไม่รู้แหล่งที่มา ขาดความเชื่อมั่นเรื่องมาตรฐาน

	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	รวมกลุ่มเกษตรกร จัดทำ แปลงใหญ่	ใช้เครื่องวัดความชื้น/ ระบบคัดคุณภาพ	ทำ QR Code ตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) สร้างแบรนด์ “ข้าวสารจิตร”
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็น ผู้สูงอายุ แรงงานลดลง	ผู้ประกอบการโรงสี ท้องถิ่นและพ่อค้าคน กลางเป็นกลไกหลัก	ผู้บริโภคเน้นราคา เป็นหลัก มากกว่า คุณภาพ
	ปัญหา Pain point	ขาดแรงงานและทายาทสืบ ทอด	ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใหม่	ขาดการรับรู้คุณค่า ข้าวปลอดภัย
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริม Young Smart Farmer อบรมเกษตรกร ดิจิทัล	พัฒนาบรรจุภัณฑ์/สร้าง เรื่องราวสินค้า (Storytelling)	ประชาสัมพันธ์ผ่าน สื่อออนไลน์ / Marketplace
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	จำหน่ายข้าวเปลือกเป็น หลัก มูลค่าเพิ่มต่ำ	สีแปรเป็นข้าวสาร จำหน่ายแบบไม่สร้างแบ รנד	ข้าวบรรจุถุงทั่วไป แข่งขันด้านราคา
	ปัญหา Pain point	ข้าวบรรจุถุงทั่วไป แข่งขัน ด้านราคา	ต้นทุนแปรรูปและบรรจุ ภัณฑ์	สินค้าไม่มีจุดเด่น แตกต่าง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริมแปรรูปเบื้องต้นใน ชุมชน	พัฒนาแบรนด์/บรรจุ ภัณฑ์มาตรฐาน อย.	พัฒนาข้าวคุณภาพ พิเศษ เช่น ข้าว ปลอดภัย ข้าว อินทรีย์

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย
๒. ชื่อแผนงาน	แผนพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ตำบลสารจิตร ด้านการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรและความปลอดภัยอาหาร
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภัณฑ์ พัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	พื้นที่ตำบลสารจิตรมีการทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่ยังพบการใช้สารเคมีในระดับสูง ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต สุขภาพเกษตรกร และสิ่งแวดล้อม จึงควรส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค และยกระดับรายได้เกษตรกร
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ๒) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมี ๓) เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพข้าวให้ได้มาตรฐานตลาด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เกษตรกรเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย - พื้นที่ผลิตข้าวปลอดภัยไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ไร่ - ลดการใช้สารเคมีลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ทำนาในตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
๘. กิจกรรมหลัก	๑) จัดอบรมให้ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย ๒) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ๓) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภัณฑ์ ๔) ติดตามประเมินผลและให้คำปรึกษาในแปลงนา ๕) สนับสนุนการขอรับรองมาตรฐาน GAP
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ระยะเวลา ๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐)

๑๑. งบประมาณ	งบประมาณรวม ๖๐,๐๐๐ บาท (ค่าอบรม ค่าวัสดุสนับสนุน ค่าติดตามประเมินผล และค่าบริหารจัดการโครงการ)
๑๒. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกรได้รับการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี - พื้นที่ผลิตข้าวปลอดภัยเพิ่มขึ้น - มีแปลงต้นแบบข้าวปลอดภัยในตำบล
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายข้าวคุณภาพ - ลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม - เกิดเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัยในตำบล

หมายเหตุ : ถ้ามีมากกว่า ๑ โครงการ สามารถเพิ่มตารางได้

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการส่งเสริม การผลิตข้าว ปลอดภัย	- งบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท - เจ้าหน้าที่เกษตร/ วิทยากร - เมล็ดพันธุ์ข้าว คุณภาพดี - ปุ๋ยอินทรีย์/ชีว ภัณฑ์ - กลุ่มเกษตรกร ๑๐ ราย	๑) อบรมให้ความรู้ การผลิตข้าวตาม มาตรฐาน GAP ๒) สนับสนุนปัจจัย การผลิต ๓) จัดทำแปลงสาธิต ๔) ติดตามและ ประเมินผล ๕) สนับสนุนขอ รับรองมาตรฐาน	- เกษตรกร ๑๐ ราย ผ่านการอบรม - พื้นที่ผลิตข้าว ปลอดภัย ๕๐ ไร่ - มีแปลงต้นแบบ อย่างน้อย ๒ แปลง	- ลดต้นทุนการผลิต ไม่น้อยกว่า ๑๐% - คุณภาพผลผลิตดี ขึ้น - เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น	- ตำบลสารจิตรเป็น แหล่งผลิตข้าว ปลอดภัยที่ได้ มาตรฐาน - สุขภาพเกษตรกรดี ขึ้น - สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ดีขึ้นอย่างยั่งยืน	งบ อบต. / งบส่งเสริม การเกษตร ระดับอำเภอ / สนับสนุน จาก หน่วยงาน ภาครัฐ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙- ๒๕๗๐

บรรณานุกรม

-